

Lovforslagets Overgang til 2den Behandling

vedtoges uden Afstemning.

Øndringsforslag til Sagens 2den Behandling indkaldtes til førstkommande Tirsdag Middag Kl. 1.

Den næste Sag paa Dagsordenen var:

Første Behandling af Forslag til Lov om Rigsdagsødens Affattelse.

(Lovforslaget findes i Tillæg A, Sp. 3091—92.)

Lovforslaget fattes under Forhandling.

Ordføreren for Forslagsstillerne

(Berg): Det er ikke angivet i Grundlovens § 55, hvilken Ødsformular der skal benyttes ved Rigsdagsødens Afslæggelse. Der er altsaa kun Praxis i den Henseende at holde sig til, idet der benyttes en vis bestemt Formular. Foraa vidt man vil forlade denne Praxis, er det heller ikke foreskrevet i Forretningsordenen eller paa nogen anden Maade, hvorledes dette skal ske, og der er derfor fremkommet i den senere Tid mange forskellige Meninger om denne Sag. Man har ment, at det var et indre Thingets Anliggende for hvert Thing for sig, hvorledes det vilde edfæste sine anerkjendte Medlemmer, og foraa vidt Thingets Formand ikke i den Henseende kunde foretage den fornødne Forandring i Formularen, saaledes at den bedre kunde passe til Grundlovens hele Række om Frihed, maatte ialtfald Thinget kunne gjøre det gennem Forandring i sin Forretningsorden. En anden Ansættelse har været herkende, den nemlig, at begge Rigsdagens Thing skulde være enige om en saadan fælles Afgjørelse, for at det kunde blive Ensartethed i begge Things Forretningsorden og saaledes altsaa være samme Formular for Folkethingets som for Landsthingets Medlemmer. En tredje Opfattelse har været den, at der skulde Lov til, at altsaa Regjeringen skulde sanktionere en saadan af Rigsdagen vedtagen Bestemmelse i Realiteten, og at Formen skulde være en Lov, idet denne Betragtning gaar ud fra, at man finder det givet — hvad enkelte Medlemmer i den grundlovgivende Rigsforsamling forudsatte —, at naar der ikke er opstillet en bestemt Formular i Grundloven, maa man gaa ud fra, at den Formular, der bruges inden Retten, ogsaa skal bruges af Rigsdagsmændene. En fjerde Opfattelse har været den, at man ikke troede, selv ved en Lov, at kunne komme til en Formular, som kunde tilfredsstillende Grundlovens øvrige Indhold om Frihed, og som altsaa kunde være fuldt

ud tilfredsstillende for alle Medlemmer uden Hensyn til deres religiøse Standpunkt, fordi man ved at vedtage Øden i en saadan Form kom bort fra Begrebet Ød og altsaa i Birkeligheden foretog en Grundlovsforandring. Man har derfor troet, at, hvis man vilde opnåa dette Resultat, saa maatte det ske gennem den i Grundloven foreskrevne Bestemmelse om en Grundlovsforandring. Disse fire Opfattelser har jeg set fremsætte og omtalte i de senere Maaned. Naar nu Forslagsstillerne have ment at kunne gaa en Mellemvei mellem disse Betragtninger ved at afgjøre Sagen gennem en Lov, saa har det dog dermed ingenlunde været deres Mening, at Sagen ikke ogsaa kunde afgjøres af Rigsdagen alene eller af Folkethinget alene. Det Tvivlsprogsmaal, som i saa Henseende har været tilstede, har man ladet staa hen. Jeg tror ikke, at jeg feiler, naar jeg siger, at mine ørede Medforslagsstillerne ligesom jeg have ment, at dersom Thinget var enig med den høitærede Formand i, at et Forslag i den Henseende kunde afgjøres som en Forretningsordenssag alene, saa vilde Forslagsstillerne ikke modsætte sig en saadan Betragtning. Heller ikke den Betragtning, at Sagen skulde afgjøres som en Rigsdagssag, vilde Forslagsstillerne modsætte sig. Derimod kan man ikke billige den fjerde Opfattelse, at vi ikke kunne komme til virkelig at opfylde de Krav, som følge af § 79 og andre Grundlovsbestemmelser om Frihed uden at gjøre en Grundlovsforandring, thi da maatte Grundloven paa dette overordentlig vigtige Punkt indeholde en Selvmodsigelse. Det vilde være en Modsigelse imellem § 55 og § 79, som ikke kunde heves uden ved en Grundlovsforandring, og der vilde derved fremkomme en Selvmodsigelse i Grundloven, men det er ikke muligt at antage dette. Denne Opfattelse synes heller ikke at have foresværet Lovgivningsmagten før ved Vedtagelsen af andre Love, hvor man kræver edelig Forsikring i andre borgerlige Forhold og for at udføre andre borgerlige Forretninger. Vi have, idet vi modsætte os den fjerde Betragtning, men kunne gaa med til de to første, holdt os til den Fremgangsmaade, om hvilken vi antog, at der i formel Henseende ikke vilde være nogen som helst Indvending at gjøre imod den, saa at man under Forhandlingerne af denne Sag kunde holde sig til Realiteten, og den saaledes mulig lettere kunde komme igennem. Dette med Hensyn til Forslagets Form som Lovforslag.

Hvad nu angaar Betimeligheden af Forslaget, da tør det vistnok siges, at denne Betimelighed har været tilstede i en Mennefsalder, at det i Birkeligheden ikke har været fuldt vel passende, at denne Sag skulde afgjøres under et indtrædende Tilfælde mellem den paagjældende Rigsdagsmand og Thingets høitærede Formand. Naar man gik ud fra den Forudsætning, at en Forandring i Formularen ikke kunde afgjøres mellem den paagjældende Rigsdagsmand og For-